

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5670/2546

ป.พ.พ. มาตรา 406, 419

พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 มาตรา 102 (4)

จำเลยเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตและจำหน่ายน้ำมัน เมื่อจำเลยจำหน่ายน้ำมันเพื่อเติมแก่เรือที่มีขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ และพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว จำเลยยอมขอรับคืนค่าภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยที่ชำระไปแล้วคืนได้ ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต มาตรา 102 (4) ต่อมาปรากฏว่า แท้จริงมิได้มีการเติมน้ำมันตามชนิดและปริมาณให้แก่เรือขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ จำเลยจึงไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับคืนภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยจากโจทก์ การที่จำเลยได้รับเงินค่าภาษีคืนไป แม้ในชั้นแรกจะมีมูลที่จะอ้างกฎหมายได้ แต่ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับเงินก็ถือว่าไม่มีมูลที่จะอ้างกฎหมายได้เช่นกัน การรับเงินภาษีดังกล่าวคืนจึงเป็นการได้มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้โจทก์เสียเปรียบ จึงเป็นลาภมิควรได้ จำเลยจึงต้องคืนแก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 406 แต่โจทก์ต้องฟ้องคดีใช้สิทธิเรียกร้องเงินดังกล่าวภายใน 1 ปี นับแต่เวลาที่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 419 เมื่อโจทก์ฟ้องคดีพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนค่าภาษีที่จำเลยรับคืนไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายพร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๒๖,๙๖๔,๕๔๑.๕๖ บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๙,๖๕๔,๒๒๐.๑๘ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยให้การและฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องโจทก์ และบังคับให้โจทก์คืนเงินภาษีสรรพสามิตและภาษีเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยดอกเบี้ยคิดถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ รวมเป็นเงิน ๔,๓๕๔,๒๐๒ บาท แก่จำเลย และให้ชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ของต้นเงิน ๓,๓๘๑,๘๐๗ นับจากวันยื่นคำให้การฟ้องแย้งจนกว่าโจทก์จะคืนภาษีให้แก่จำเลยครบถ้วน

โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้ง ขอให้ยกฟ้องแย้ง

ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยคืนค่าภาษีพร้อมดอกเบี้ยตามฟ้องโจทก์ ยกฟ้องแย้งของจำเลย และให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว? มีปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่าฟ้องโจทก์ขาดอายุความแล้วหรือไม่ เห็นว่า ตามคำฟ้องโจทก์มิได้บรรยายฟ้องยืนยันว่าการที่จำเลยขอรับคืนภาษีสรรพสามิตและภาษีเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยไปจากโจทก์ เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อโจทก์โดยผิดกฎหมาย หรือ จำเลยได้ใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับคืนภาษีก็เป็นผลจากการที่โจทก์ตรวจสอบพบว่าไม่มีการเติมน้ำมันแก่เรือตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ กรณีตามฟ้องของโจทก์จึงไม่ใช่เรื่อง จำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ ไม่อาจนำอายุความเรื่องละเมิดมาบังคับแก้คดีได้ คงมีปัญหาคือเป็นเรื่องลามกมิควรได้หรือไม่ เห็นว่า ที่จำเลยได้รับคืนเงินค่าภาษีไปจากโจทก์นั้น แม้เป็นกรณีที่จำเลยใช้สิทธิจากการที่จำเลย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตและขายหรือจำหน่ายน้ำมันนำน้ำมันที่จำเลยชำระภาษีแล้วเติมให้แก่เรือ ที่มีขนาดเกินกว่า ๕๐๐ ตันกรอสส์ และพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว อันเป็นการขอรับคืน ค่าภาษีสรรพสามิตและภาษีเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยที่ชำระไปแล้วตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๑๐๒ (๔) แต่ก็ได้ความจากคำบรรยายฟ้องของโจทก์อยู่ว่า เมื่อจำเลยได้รับคืนเงินค่าภาษีดังกล่าวไปแล้ว ต่อมาเจ้าพนักงานของโจทก์ได้รับแจ้งจากกรมศุลกากรว่าตามเอกสารและพยานหลักฐานที่จำเลย นำมาแสดงเพื่อขอคืนค่าภาษีและได้รับคืนค่าภาษีไปแล้วนั้น แท้ที่จริงแล้วมิได้มีการเติมน้ำมันตามชนิดและ ปริมาณให้แก่เรือซึ่งมีชื่อที่มีขนาดเกินกว่า ๕๐๐ ตันกรอสส์ ดังที่กล่าวอ้าง จำเลยจึงไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะ ได้รับคืนภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยจากโจทก์ การที่จำเลยได้รับเงินค่าภาษีคืน ไป แม้ในชั้นแรกจะมีมูลที่จะอ้างกฎหมายได้ แต่ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยไม่มีสิทธิตามกฎหมายที่จะ ได้รับเงิน ก็ถือว่าไม่มีมูลที่จะอ้างกฎหมายได้เช่นกัน การที่จำเลยได้รับเงินภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อ กระทรวงมหาดไทยจากโจทก์ จึงเป็นการได้มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้โจทก์เสียเปรียบ เงินค่าภาษีดังกล่าวจึงเป็นลามกมิควรได้ จำเลยจึงต้องคืนให้แก่โจทก์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พณิชย์ มาตรา ๔๐๖ แต่โจทก์ต้องฟ้องคดีใช้สิทธิเรียกเงินดังกล่าวภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่เวลาที่โจทก์รู้ว่า ตนมีสิทธิเรียกคืนตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ ปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยคืนเงินค่าภาษีที่จำเลยขอรับคืนไปดังกล่าวแก่โจทก์เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙ ข้อเท็จจริงจึง ฟังได้ว่าโจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืนซึ่งค่าภาษีจากจำเลยตั้งแต่วันดังกล่าว โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๒ พันกำหนด ๑ ปี นับแต่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ ที่ศาลฎีกาพิจารณากลางวินิจฉัยว่ากรณีไม่ใช่เรื่องลามกมิควรได้เพราะจำเลยได้รับ คืนเงินค่าภาษีที่ได้ชำระไว้แล้วไปโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ไม่เป็นลามกมิควรได้นั้น ไม่ต้องด้วยความเห็น ของศาลฎีกา อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น และเมื่อคดีโจทก์ขาดอายุความเสียแล้ว ศาลฎีกาจึงไม่จำเป็นต้อง วินิจฉัยปัญหาตามอุทธรณ์ของจำเลยในประการอื่นอีก

พิพากษาแก่เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ด้วย ค่าฤชาธรรมเนียมสำหรับฟ้องโจทก์และฟ้องแย้งทั้งสองศาล ให้เป็นพับ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาพิจารณากลาง.

(ไนรี จันท์ทร-สมศักดิ์ วงศ์ยืน-ปัญญา ถนอมรอด)

ศาลฎีกาพิจารณากลาง - นายประสิทธิ์ สนามชวด

ศาลอุทธรณ์ -

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

(ไม่มีข้อมูล)

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

(ไม่มีข้อมูล)

หมายเหตุ

(ไม่มีข้อมูล)